

HELE VERDEN I SKOLE 2021

LÆSE RAKETTEN

BESØGER VENNER I VERDEN

GLOBAL CAMPAIGN FOR
EDUCATION
www.campaignforeducation.org

OXFAM
IBIS

Oxfam IBIS er med
til at sikre, at verdensmål 4
opfyldes, så alle børn i verden
kommer i en god skole.
Det er du med til at sætte
fokus på, når du læser i
LæseRaketten.

DENNE BOG TILHØRER:

KLASSE:

LÆSE RAKETTEN

Velkommen til LæseRaketten 2021 / **4**

Hilsen fra udviklingsministeren / **6**

Flyv med LæseRaketten ud i verden / **8**

INDSKOLING

Rhoda håber på freden / **10**

Banankagen – *Af Mogens Lyhne* / **20**

Joshua får en pakke / **32**

LÆR MERE OG VÆR MED

Lær mere om LæseRakettens børn / **40**

Fokus på verdensmål / **41**

Aktionsugen / **42**

Indsamling / **44**

MELLEMTIN

Jennifer er wayuu / **46**

Den blide vind – *Af Cecilie Eken* / **54**

Muna drømmer om et rigtigt hjem / **64**

Den røde mur – *Af Lise Bidstrup* / **72**

Djumansi og Ardjouma hjælper familien / **84**

Piger er mere udsatte: Nyirambere er gravid / **92**

Pigen der trodsede traditionerne / **94**

VELKOMMEN TIL

LÆSERAKETTEN

2021

"Tænk engang ... hvis du ikke skulle i skole!" Sådan begyndte den første LæseRaket, der udkom for 17 år siden.

I år 2020 har du oplevet på egen krop ikke at komme i skole. Corona-pandemien har påvirket alle. Over hele verden var skoler lukket ned, og én milliard elever var sendt hjem. Langt fra alle børn har fået undervisning derhjemme. Og mange ved stadig ikke, om de kan komme tilbage i skole.

Corona-krisen har gjort forskellene på rige og fattige endnu større. Og det er blevet sværere at sikre børns – og især pigers – rettigheder.

I denne LæseRaket besøger vi børn fra tidligere års bøger. I Uganda er Joshua bange for, at han aldrig kommer tilbage i skole efter corona-nedlukningen. Vi møder Djumansi og Ardjouma i Burkina Faso. De er begge droppet ud af skolen. I Colombia har Jennifer og hendes landsby en stor mine som nabo. Muna har boet mere end halvdelen af sit liv i en flygtningelejr i Jordan, og i Sydsudan håber Rhoda stadig på fred.

Hvis du ikke kender børnene i forvejen, kan du læse de første historier om dem på vores hjemmeside.

Vi glæder os til at tage dig med på denne særlige rejse rundt i verden.

Rigtig god læselyst!

Line Gørup Trolle, Hele Verden i Skole

HILSEN FRA UDVIKLINGSMINISTEREN

Hele verden i skole. Sådan bør det være. Alle har ret til en god uddannelse. Det er grundlaget for, at børn kan være med i debatten og få indflydelse. Uddannelse er også vejen til at bekæmpe ulighed.

Derfor er det vigtigt, at danske børn lærer om børns liv og vilkår i lande langt fra Danmark. Det er dét, LæseRaketten kan. Bogens historier gør det nemmere at forstå andre kulturer, og de giver inspiration til selv at gøre noget.

Du kan læse om, hvordan corona-nedlukningerne har ramt nogle af verdens fattigste børn. Nogle af børnene er bange for, at de aldrig kommer tilbage i skole. Det er ofte pigerne, der ikke kommer i skole, fordi de skal hjælpe til derhjemme og passe deres søskende. Sådan skal det ikke være. Piger skal selvfølgelig

have samme muligheder som drenge.

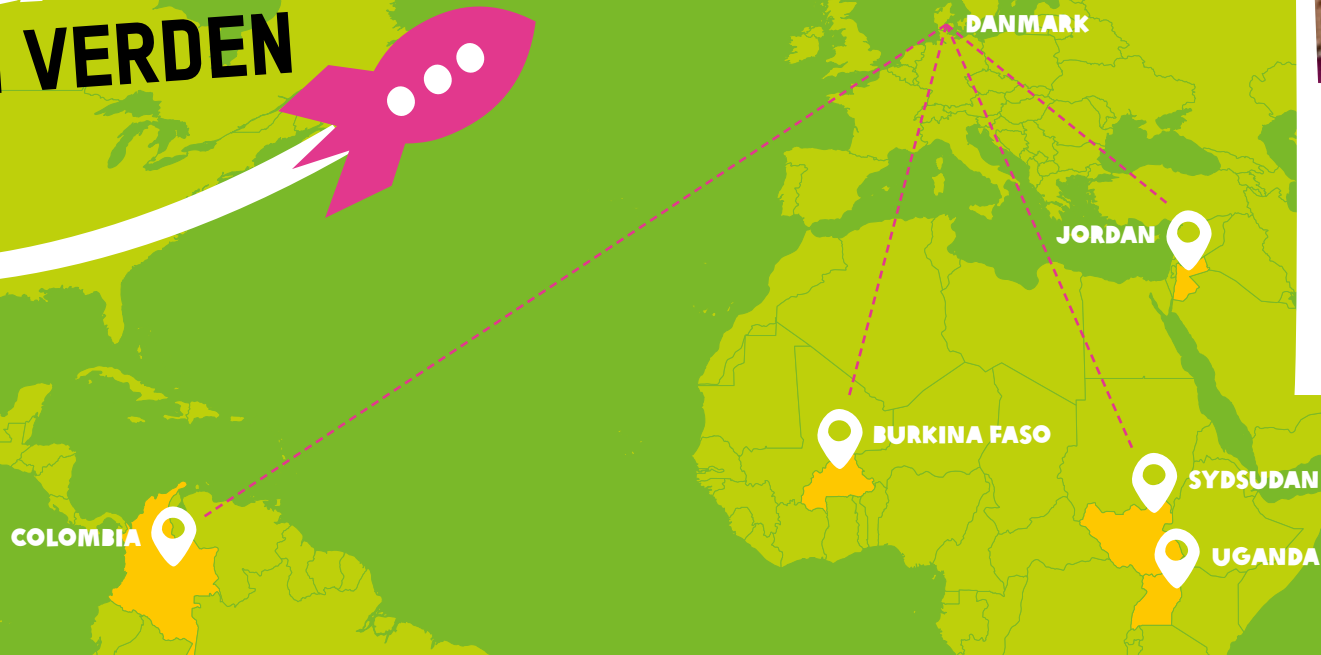
Når du bliver klogere på verden, kan du være med til at gøre en forskel. Du kan stille krav på dine egne og andre børns vegne. Du kan engagere dig ved at være med i Aktionsugen og sætte fokus på verdensmål 4 om gode skoler. Du kan også være med i årets indsamling og hjælpe børn i Sydsudan tilbage i skole efter corona-nedlukningerne.

Om ni år skal vi have gode skoler til alle verdens børn. Det er ét af verdensmålene, vi skal nå inden år 2030. Det er en stor opgave. Men gode skoler er grundlaget for en mere lige verden, der er bedre for os alle sammen.

Rasmus Prehn
Udviklingsminister

FLYV MED LÆSERAKETTEN UD I VERDEN

MUNA

I Jordan besøger vi Muna. Hun bor i en stor lejr for syriske flygtninge. Hun vil gerne have en god uddannelse, så hun kan opfylde sin drøm.

JENNIFER

I Colombia møder vi Jennifer. Hun tilhører wayuu-folket, og hendes familie bor tæt på en stor kulmine.

DJUMANSI OG ARDJOUMA

I Burkina Faso besøger vi Djumansi og Ardjouma. De hjælper familien med arbejdet i marken hver dag.

RHODA

I Sydsudan spiller Rhoda basketball med sine venner og drømmer om en lys fremtid for verdens yngste land.

JOSHUA

I Uganda bor Joshua sammen med sin bedstemor for at kunne gå i skole. Men skolen har været lukket længe på grund af corona.

RHODA

Vi mødte Rhoda første gang i LæseRaketten 2017 om Sydsudan. Rhoda var 9 år. Hun og familien var flygtet fra borgerkrigen i landet.

RHODA HÅBER PÅ FREDEN

📖 LINE GØRUP TROLLE 📷 HEGILY HAKIM GEORGE OG DOMINIC KANGO

Jeg har ikke boet her altid. Men det føles sådan. Jeg hedder Rhoda. Jeg er 13 år og går i 4. klasse.

Da jeg var 6 år, måtte vi flygte fra vores landsby Wernyiol. Vi var på flugt længe. Derfor går jeg på en skole med klasser for børn, som har været væk fra skolen.

Da min familie først kom her til Lologo, boede vi hos min onkel. Han er flyttet nu. Så vi bor til leje i et andet hus tæt på det gamle bag den røde port.

Jeg bor stadig tæt ved skolen. Men skolen er lukket.
Der er corona i Sydsudan. Vi har ingen hjemme-skole.
Min engelsklærer kom med en opgave. Den har jeg
lavet. Men han har ikke hentet den.

Jeg kan ikke lide at være alene hjemme, mens min mor
er på arbejde. Vores hund Junub døde, sidst det var
regntid. Den blev bidt af en slange. Jeg savner den.
Junub plejede at vogte vores hus og passe på os.

Min far er flyttet ud på landet for at arbejde.
Og min storebror og storesøster er flyttet hjemmefra.
Jeg bor med min mor og mine yngre søstre.
Vi bor i byen, så jeg kan komme i skole.
Min mor og far håber, at de kan bo sammen igen.

Jeg hjælper min mor med at vaske tøj og vaske op. Min mor havde arbejde på skolen som vagt. Mens skolen er lukket, er hun på et marked. Der er det svært at tjene penge nok.

Jeg håber, vi har råd til skolen, når den åbner igen. Det er gratis at gå i skole. Men vi skal betale til skolen for kridt og bøger. Og vi skal også købe hæfter, blyanter og en uniform.

Jeg har fået en ny drøm. Da jeg var yngre, ville jeg arbejde på et kontor. Men nu vil jeg gerne være læge. Så kan jeg hjælpe andre. Jeg har selv problemer med mine øjne. Det er svært at se klart – især i bøger og på tavlen.

Jeg savner min lærer og mine venner fra skolen.
Min ven, der også hedder Rhoda, er flyttet.
Jeg har fået en ny bedste ven. Hun hedder Anyieth.
Vi er naboer og spiser tit sammen. Vi leger sammen
næsten hver dag.

Vi spiller kebe og sjipper. Men vi kan bedst lide
basketball. Vi spiller med Achui, DengKon og Nyap.
De hjælper mig også i skolen, når jeg ikke kan se,
hvad læreren skriver på tavlen.

Vi sørger for at vaske hænder ofte. Så må vi gerne lege.
Vi spiller også tungali. Man skal kaste og gribe små og
store sten. Det er ret svært, men vi har øvet os længe.

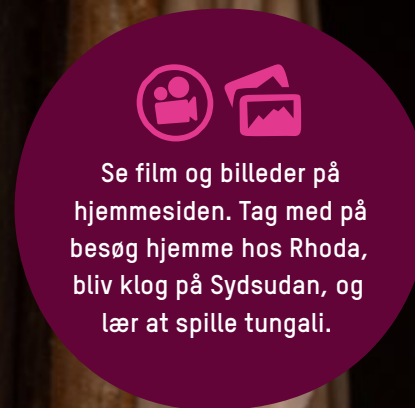
Min nabo har et fjernsyn.
Hun giver os lov til at se
film fra Indien. I de film er
der rene veje, høje huse og
alle børn går i skole. Sådan
håber jeg, at Sydsudan
bliver en dag.

Jeg husker kun lidt fra vores flugt. At folk løb, og at min mor bar mig meget langt. Men jeg kan ikke lide at tale om krig. Jeg ønsker mig fred i Sydsudan. For mig er fred at komme i skole hver dag. Og at jeg kan gå rundt, hvor jeg vil, helt uden at være bange.

Den første tid her ville jeg gerne tilbage til min gamle landsby, når der blev fred. Sådan er det ikke længere. Jeg kender kun min bedstemor i Werniyol. Nu er mit hjem her i Lologo.

Når corona er væk, skal vi rejse med min onkel til Werniyol og besøge min bedstemor. Det glæder jeg mig til.

SYDSUDAN I DAG: Der har været ufred i Sydsudan siden borgerkrigen i 2013. Mange steder kan børn og unge ikke gå trygt på gaden alene. Der er meget kriminalitet og vold. I 2020 er der lavet en ny aftale om fred. Og i august fik landet en ny regering. Det giver håb for fremtiden.

Se film og billeder på
hjemmesiden. Tag med på
besøg hjemme hos Rhoda,
bliv klog på Sydsudan, og
lær at spille tungali.

HELEVERDENISKOLE.DK/RHODA-2021

BANANKAGEN

MOGENS LYHNE NETE SAHL

"Øv!" mumler Maja, da Ane deler kopier ud og beder dem tage deres hæfter frem. "Hej, 2.A," siger Ane. "I dag skal vi høre om en pige, der hedder Malala. Hendes store drøm var at lære at læse og skrive."

"Hun må være skudt i hovedet!"
Det ryger bare ud af munden på Maja. Maja hader at læse og skrive. Danse-videoer og mobil-spil – det er lige hende.

De andre børn fniser, men Anes øjne lyner. Der bliver helt stille. Ane sukker.
"Det er helt rigtigt, Maja. Malala blev skudt i hovedet. Fordi hun ville læse og skrive."
"Hva'?" siger Maja.
"Læs selv," siger Ane.

De læser om Malala fra Pakistan. Hun var helt vild med at gå i skole. Men i Pakistan er der mænd, som ikke synes, at piger skal gå i skole. Da hun var 15 år, blev hun skudt. Hun var lige ved at dø, men hun blev reddet. Nu kæmper hun for, at alle piger kan gå i skole. Og hun er berømt. Hun har holdt tale til hele verden og fået flere fine priser.

I klassen skal de skrive, hvad de selv mener. Men da det ringer, er Majas side tom.

"Husk, vi har klasse-møde i morgen," siger Ane. "Du skal have kage med, Maja."
"Yes! Min mor bager verdens bedste banan-kage."

Mor har ringet til SF0'en.
Maja skal selv cykle hjem.
Øv!
Hun ræser afsted. Er der mon
sket noget slemt?

Mor ligger i sengen.
"Hej Maja! Åh, mit hoved! Jeg har
migræne. Du må finde nogen at
lege med."
"Åh nej, mor. Vil du have noget?"
"Jeg vil bare sove."
"Men min kage?"
"Vi køber en i morgen. Gå nu
ud og leg!"

Maja vil ikke ud og lege. Hun vil have
mors kage. En fra bageren? Niks!
Men når mor har migræne,
varer det en hel dag.
Hun finder mors opskrift.
Den fylder en hel side. Puha!

Hun ser en video på YouTube.
Én der laver banan-kage. Men damen
taler så hurtigt. Den er heller ikke
som mors.

Maja læser mors opskrift. Det er svært.
Men hun kan jo godt. Hun læser to
gange. Så går hun i gang.
Hun vejer og måler. Hun moser
bananer og slår æg ud.
Det er også svært. Men det går.

Maja tænder for ovnen.
Det må hun ellers ikke.
Hun går ind til mor. Men mor sover.
Da ovnen er varm nok, åbner hun lågen.
Hun har to gryde-lapper. Men kagen
er tung.
"Av for...!" hylér Maja.

"Hvad sker der?"
Mor står i døren.
Maja græder.
"Maja, er du rigtig klog?"
"Men jeg vil så gerne have din kage
med. Jeg tror, den er blevet god."
"Du ved da godt, at du ikke må tænde
for ovnen."
Maja nikker.
"Hold øje med, at den ikke bliver for
mørk. Og kald på mig, når den skal ud.
Du rører ikke ovnen igen!"
Maja nikker.

Alle bliver helt vilde med Majas kage.
Maja bliver glad.
Så skal de læse det, de har skrevet.
Majas hæfte er tomt. Nu tager hun
sin blyant. Hun skriver som et lyn.
Hun kan jo godt.
Puha! Nu er hun færdig.

"Vil du læse for os?" siger Ane.

"Yes!"

Maja læser:

"Jeg vil bage. Mor er syg. Jeg må bage selv.
Så skal jeg læse. Det er svært. Men det går.
Det er godt at kunne læse.
Malala er sej. Piger er seje. Også drenge.
Men ikke dumme mænd, der skyder."

JOSHUA

Vi mødte Joshua første gang i LæseRaketten 2020 om Uganda.

Han var 9 år. Han boede hos sin bedstemor, og han drømte om at få en radio.

JOSHUA FÅR EN PAKKE

LINE GØRUP TROLLE EMMANUEL MUSERUKA

Joshua hakker i jorden. Det er regntid, så jorden er blød. Joshua er i marken hver dag. Det er hans lillesøster Sande og lillebror Shadrack også. Shadrack bor også hos deres bedstemor nu.

Joshua hører sin bedstemor kalde. De må skynde sig hjem alle tre. Hvad mon der er sket?

Joshua lægger sig på ryggen. Han vil selv læse brevene.

De danske børn skriver nogle søde ting, tænker han. Det er næsten, som om de besøger mig her i Uganda.

Joshua er glad for, at han kan læse brevene. I aften vil han skrive et brev til børnene i Danmark.

Der står en mand ved deres hus. Han har en stor kasse under armen. Kassen er til Joshua. Den er fuld af breve og tegninger fra Danmark.

Der er også en bog. Det er LæseRaketten om Uganda. Joshua læser sammen med Shadrack, Sande og sin ven Joffrey. De griner, når de ser sig selv på billederne.

Nu må Joshua i gang igen. Han skal hente brænde og tænde op. Så kan bedstemor lave mad over bålet. Joshua er 10 år og går i 4. klasse. Han og hans søskende bor hos deres bedstemor for at kunne gå i skole. Men der er corona i Uganda. Derfor er skolen lukket.

Alle elever fik nogle hæfter med opgaver. Joshua har lavet det hele. Han savner klassen og lærerne.

Der er en radio-skole nu. Men Joshua kan ikke være med. For de har ingen strøm. Og heller ingen radio.

Joshua er bange for, at han aldrig kommer i skole igen.

Joshua tænker på sin mor. Han savner hende hver dag. De har ikke besøgt hinanden meget længe, fordi busbilletten er for dyr.

Når Joshua har spist, vil han finde Joffrey og Oscar. Vennerne gør ham glad. De har også fået en ny ven, Akera. De er naboer og må gerne lege sammen. Bare de vasker hænder tit.

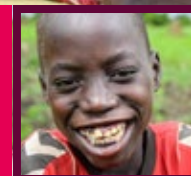
Akera har lært dem et nyt spil. Det hedder lawic. Man tegner en bane og kaster med kapsler og sten.

Joshua vil gerne være pilot. Så vil han flyve ud i verden og besøge dem, han savner. Men lige nu er hans største ønske at komme i skole igen.

Se film og billeder på hjemmesiden. Lær at spille lawic, læs Joshuas brev til danske elever, og tag med Joshua i marken.

HELEVERDENISKOLE.DK/JOSHUA-2021

LÆR MERE OM LÆSERAKETTENS BØRN

I år besøger LæseRaketten børn i fem forskellige lande. På hjemmesiden finder du artikler og temaer om børnene og deres lande. Du kan se nye billeder og film, og du kan gå på opdagelse i kreative opgaver, lære lege og spille spil. Du kan også finde informationer om hvert land fra de tidligere år og blive klog på landenes historie, kultur, klima, skoler og meget mere.

RHODA I SYDSUDAN

JOSHUA I UGANDA

JENNIFER I COLOMBIA

MUNA I JORDAN

DJUMANSI OG
ARDJOUMA I BURKINA FASO

FOKUS PÅ VERDENSMÅL

SE FILM OG
BILLEDER

FOKUS PÅ VERDENSMÅL

FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling er vores fælles plan for verden. Der er mindre end ti år, til vi skal være i mål. Derfor skal vi handle og skabe forandring.

Alle historierne i LæseRaketten handler om nogle af de udfordringer, som verdensmålene beskriver. Vi har udvalgt seks verdensmål, som vi sætter særligt fokus på i år.

Du kan læse om ulighed, fattigdom og skolegang, om sundhed, ligestilling mellem kønnene og opbygning af fred.

1 AFSKAF
FATTIGDOM

5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNENE

3 SUNDHED
OG TRIVSEL

10 MINDRE
ULIGHED

4 KVALITETS-
UDDANNELSE

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG
STÆRKE INSTITUTIONER

HELEVERDENISKOLE.DK/TIL-ELEVEN

HELEVERDENISKOLE.DK/
VERDENSMÅLENE

AKTIONSUGEN:

RÆK HÅNDEN OP FOR EN GOD SKOLE

DET KAN
DU
GØRE

Alle børn har ret til en god uddannelse. Men der er stadig 59 millioner børn i verden, som aldrig sætter deres ben i en grundskole. Det er ikke godt nok! Der er kun ni år til 2030, hvor verdens ledere har lovet, at alle børn kommer i skole. Da corona-krisen var på sit højeste i 2020, og mange lande lukkede ned, var ni ud af ti børn ikke i skole. Mange af de børn ved stadig ikke, hvornår eller om de kommer i skole igen.

Derfor er det vigtigere end nogensinde, at vi holder verdens ledere op på deres løfte med verdensmål 4 om gode skoler til alle børn i verden.

Send politikerne en skov af hænder!

Skoleelever ved godt, hvordan man bliver hørt og taget seriøst: Man rækker hånden op. I kan være med til at lave en skov af hænder, så budskabet bliver hørt. Klip store hænder ud i pap. Skriv eller tegn på dem, hvad en god skole er for jer og for alle verdens børn.

På hjemmesiden kan I finde skabeloner, vejledning og mere information om, hvordan I deltager.

Send jeres hænder til os. Så samler vi dem og sørger for, at Danmarks statsminister får dem. Din hånd og din mening kan være med til at gøre en forskel for børn, som ikke kan komme i skole.

RÆK HÅNDEN OP, OG VIS POLITIKERNE, AT VI SKAL HAVE ALLE VERDENS BØRN I SKOLE!

HELEVERDENISKOLE.DK/AKTIONSUGEN-2021

**SEND JERES HÆNDER TIL OXFAM IBIS SENEST
D. 9. APRIL 2021 – OG VÆR MED I UGE 16.**

INDSAMLING:

HJÆLP BØRN I SYDSUDAN TILBAGE I SKOLE

I kan hjælpe en skoleklasse i Sydsudan til en tryk skolestart efter corona-nedlukningen. Mange børn i Sydsudan risikerer, at de ikke kan komme tilbage i skole, når den åbner igen. Sådan er det for Rhoda her i bogen. Hendes mor har svært ved at få råd til både skoleting, masker og håndsprit.

Derfor går årets indsamling til klassepakker, der blandt andet indeholder bøger, blyanter, kridt, masker, håndsprit, sæbe, sjippetov og fodbolde.

Sælg tegninger – det er let at samle ind

Lav flotte tegninger, for eksempel af børn fra LæseRaketten, og sælg dem – i en lille bod, til din mor, din nabo eller andre, du kender. Print og brug vores tegnepapir med MobilePay-information, der gør det let at samle ind.

I kan printe en flot plakat og hænge den op i klassen. Her kan I følge med i jeres indsamling trin for trin og sætte et mærke på, hver gang I har nået et delmål. Når I har samlet 2.000 kroner ind, svarer det til en klassepakke til en sikker skolestart i Sydsudan.

Hver tegning gør en forskel. Vi håber, I vil give en hånd med.

**VIND
EN KLASSETUR
I BIOGRAFEN**

LÆS MERE
PÅ HJEMMESIDEN

400 KR.
SIKKERHEDSSÆT MED
MASKER, HÅNSPRIT,
HÅNDKLÆDER OG
SÆBE

800 KR.
ELEVÆT MED BØGER,
HÆFTER, VISKEKLÆDER
OG BLYANTER

300 KR.
IDRÆTS- OG MUSIKSÆT MED
SJJIPETOV, FØDBOLD OG
INSTRUMENTER

500 KR.
LÆRERSÆT MED TAVLE,
KRIDT OG BØGER

FIND MERE
INFORMATION
SAMT TEGNEPAPIR,
PLAKAT OG MÆRKER
TIL PRINT PÅ:

**HELEVERDENISKOLE.DK/
INDSAMLING**

KLASSE- PAKKE

JENNIFER

Vi mødte Jennifer første gang i LæseRaketten 2019 om Colombia. Jennifer var 10 år. Hun og familien boede tæt på en stor mine.

JENNIFER ER WAYUU

📖 LINE GØRUP TROLLE 📷 GENESIS GUTIERREZ

Jennifer har boet i Warranca altid. Det har hendes forældre og bedsteforældre også. De bor her, hvor wayuu-folket har hørt til i mange generationer. Jennifer er 12 år og har to yngre søstre.

Skolen er lukket

Den lille skole i området går kun op til 5. klasse. I år er Jennifer begyndt på en stor skole med mange flere elever. Hun var spændt den første skoledag i 6. klasse. Hun tog bussen sammen med de ældre børn ind til byen Papayal.

Jennifer er glad for den nye skole. De andre børn er søde, og det er sjovt at lære en masse nye ting. Men hun nåede kun at være der i to måneder. I marts 2020 lukkede alle skoler i Colombia på grund af corona.

Nogle dage er det rart at være hjemme. Så kan Jennifer selv vælge, hvornår hun vil lave skolearbejde. Hendes mor henter opgavehæfter til hende på skolen. Lærerne kommer hjem til hver elev og henter hæfterne igen. På Jennifers skole bliver de undervist på både spansk og wayuunaiki, wayuu-folkets sprog. Deres opgaver er også på wayuunaiki. Alligevel er det ikke altid let at løse opgaverne, når hun ikke kan spørge en lærer om hjælp. Jennifer har hverken internet, mobiltelefon eller computer. Hendes mor hjælper hende, så godt hun kan. Nogle gange kan de låne hendes onkels mobiltelefon.

I Colombia ligger sommerferien i december og januar. I mere end et halvt år har Jennifer ikke set sine nye klassekammerater.

Jennifer er bange for, at hun ikke kan begynde i 7. klasse, når hun ikke har været i skole i næsten hele 6. klasse.

Høns, geder og fodbold

Jennifer savner sine nye venner. Hun må ikke tage ind til byen. Hun må heller ikke lege med sine venner i Warranca. Hendes mor er bange for, at familien bliver smittet med corona. Så Jennifer er meget glad for, at hun har sine søstre, Zuleinis på 8 år og Lizette på 5 år, og at hendes kusiner bor i huset ved siden af. De leger sammen hver dag.

Hver morgen fodrer Jennifer familiens høns. Så hjælper hun sin mor med at lave mad og vaske op. Om eftermiddagen går hun hjem til sin bedstemor og bedstefar. Hun tager deres geder med til jagüey'en, det store hul med regnvand. Her kan gederne drikke. Når hun kommer tilbage, fortæller bedstemor historier. Jennifer elsker at sidde i skyggen og høre om Warranca, dengang hendes bedstemor var barn.

Jennifer sidder i skyggen og laver skoleopgaver. Om morgenen fodrer hun hønsene, så familien kan få æg.

Jennifer hjælper sine bedsteforældre hver dag. Det tager hende kun fem minutter at gå hjem til dem.

Om aftenen går Jennifer, hendes søstre og kusiner nogle gange ud for at spille fodbold. Midt på dagen er det alt for varmt, men efter klokken seks om aftenen kan de spille. Der er langt til fodboldbanen, så de fleste dage leger de ved jagüey'en. Det er et sted, hvor folk mødes. Her kan de lege eller slappe af i skyggen under et træ. Luften er varm, og Jennifer kan godt lide den friske vind her.

Det sorte støv er overalt

Mange steder i Colombia kan regnvandet drikkes eller bruges til madlavning. Men vandet ved Jennifers hus er så forurenet, at de kun kan bruge det til dyrene. Hver uge kommer en lastbil fra minen. Den fylder tanken foran Jennifers hus med rent drikkevand. Warranca ligger tæt på en stor mine, hvor arbejdere graver efter kul. Man kan se minen fra landsbyen. Det er en åben mine, der ligner et kæmpe hul i jorden. Jennifer kan også lugte minen. Det lugter brændt. Nogle gange kan man smage det i maden.

Foran hvert hus i Warranca står en tank med rent drikkevand. Det bruger familierne, når de laver mad.

Minen bliver hele tiden større, og den rykker tættere og tættere på Jennifers hus. Mange familier og hele landsbyer er allerede blevet tvunget til at flytte. Minen var lukket i to måneder på grund af corona. Men nu fortsætter arbejdet som før. På grund af støvet fra minen er regnen sort – når der endelig kommer regn. Sådan har det været hele Jennifers liv. Der er et sort lag støv på alt. På planter, hustage og veje. Frugt og grøntsager skal vaskes grundigt, inden man spiser dem. Forureningen ødelægger den jord, som wayuu-folket har levet af i mange hundrede år.

Jennifer hører også de voksne tale om, at det er svært for mange i byen at klare sig under corona-nedlukningen. I forvejen var der mangel på mad og rent vand. Og nu kan folk ikke sælge deres dyr eller arbejde for andre. Alle skal blive hjemme hos sig selv. Jennifer er bekymret for byen og miljøet. Hun tænker på, hvad det betyder for hende og hendes søstres fremtid.

Vi er wayuu

I wayuu-familier har piger og kvinder en særlig rolle. De skal føre mange traditioner videre. Kvinderne lærer deres døtre at væve og hækle wayuu-mønstre. Jennifer har selv vævet sin chinchorro. Det er den hængekøje, hun sover i om natten. Mændene og drengene fletter smukke stråhatte og laver sko. Alle lærer også forskellige wayuu-danse.

Men det er kvinderne, der laver drikken chicha. Jennifers mor laver chicha af majs og gedemælk til familien hver dag. Den kan være lidt skarp i smagen. Men Jennifers mor plejer at komme bær eller frugt i, så den smager sødt. Chicha er vigtig for wayuu-folket. Gæster bliver altid budt på chicha, og det er uhøfligt at sige nej. Jennifer savner at få besøg og lave mad hele dagen med sin mor og moster, søstre og kusiner. Når der er gæster, får de ris med mørt og saftigt gedekød. Og så drikker de dejlig, kold chicha sammen.

Jennifers bedstemor lærer hende at væve et særligt wayuu-mønster. Hun har også lært Jennifer at hækle en rygsæk.

Jennifers mor gør majs og gedemælk klar, så det kan komme over ilden og blive til chicha.

El encierro – indespærringen

I år er der sket noget særligt for Jennifer, som hun er meget stolt af. Hun har haft sin "encierro", der betyder indespærring. Det er en gammel wayuu-tradition. Når en pige får sin første menstruation, er hun lukket inde i en hytte i en periode. Her skal hun lære at blive ung kvinde. Kun hendes mor og bedstemor må se hende. Bedstemoren afgør, hvor lang tid det skal vare. Det kan være nogle dage eller op til en hel måned. For Jennifer var det en rigtig god tid. Som traditionen siger, sad hun og hæklede. I den periode lærte hun også mere om wayuu-folket, og hvad det vil sige at blive voksen.

Jennifer er stolt af at være wayuu. Hun vil gerne føre traditionerne videre. I løbet af den tid, hvor hun var alene under sin "encierro", fik hun endnu mere lyst til at gøre sig umage for at opnå sine drømme. Hun vil gerne arbejde for, at forureningen fra minen stopper. Så kan wayuu-folket igen leve af deres jord og drikke vandet i området. Jennifer vil også gerne uddanne sig til læge og hjælpe folk i Warranca. Derfor håber hun, at skolen snart åbner igen.

CERREJÓN-MINEN: Tæt på Jennifers landsby i det nordlige Colombia ligger minen Cerrejón. Det er en af de største kulminer i verden. Den dækker 700 km² – et område, der er større end Bornholm. Minen skaber store problemer for folk i området med forurening, sygdom og mangel på vand.

Se film og billeder på hjemmesiden. Tag med på besøg hjemme hos Jennifer. Se også, hvordan hun lærer at væve af sin bedstemor.

HELEVERDENISKOLE.DK/JENNIFER-2021

DEN BLIDE VIND

 CECILIE EKEN PETER HEYDENREICH

I sin tid stillede Cecilie Eken en dansk 4. klasse et spørgsmål: Hvad ønsker et barn i Ghana sig mon? De forestillede sig, at vindene blæser over alt på jorden og hører børns tanker og ønsker. Hvad ville vinden høre i Ghana? Elevernes svar blev udgangspunkt for historien om drengen Godwin. "Den blide vind" er altså en historie om en ghanesisk dreng set gennem danske børns øjne. Det er også en historie, der hører sammen med otte sange. Det kaldes en koncertfortælling. Læs mere om "Den blide vind" fra Dansk Sang på vores hjemmeside.

Godwin var en dreng fra Ghana. En dag sad han i skolen, solen skinnede, og han havde matematik. Lige pludselig kom en af hans naboer, John, løbende ind i klassen helt forpustet.

"Godwin, Godwin, skynd dig at komme. Der er sket noget forfærdeligt!"

John fortalte, at der havde været en ulykke i kakaoplantagen. Godwins far var faldet ned fra et træ og havde brækket sit ben. Så snart Godwin hørte det, sprang han op og løb, så hurtigt han kunne, tilbage til sin landsby. Den varme jungle omkring ham var fredelig og grøn, men hans hjerte hamrede, og sveden piblede ned ad hans ansigt. En kølende, blid vind ramte hans pande. Han tænkte på sin lillebror og lillesøster og på sin mor, der snart skulle føde et barn til. Han ønskede sådan, at han kunne hjælpe sin familie.

Da han kom hjem til landsbyen, lå hans far på en lille lastbil, klar til at blive kørt til hospitalet i den nærmeste by. Godwins mor

stod med sin store mave og jamrede: "Åh, nej, åh, nej." Hans far prøvede at berolige hende.

"Skal jeg køre med?" spurgte Godwin, men hans far rystede på hovedet.

"Bliv her og hjælp din mor," bad han.

Senere den dag bankede det på døren. Det var Addai, landsbyens rigeste mand, der ejede et stort område med kakaotræer. Han sagde, at han havde hørt om det, der var sket med Godwins far.

"Men I skal stadig ikke glemme, at I skylder mig to hundrede cedi."

Godwins mor svarede, at nu skulle de jo også betale for hospitalet, så det kunne blive svært for dem. Kunne de udskyde betalingen til efter kakaohøsten?

"Nej." Addai var fuldstændig ligeglad. Han ville have sine penge. Og han ville i øvrigt heller ikke låne dem flere.

Senere fik de besked om, at Godwins far var blevet opereret og havde fået gips på sit ben. Alt var gået godt, men han skulle blive nogle dage på hospitalet. Det var gode nyheder, men da det blev aften, og han og hans søskende var gået i seng, kunne Godwin alligevel høre, at hans mor sad og græd sagte for sig selv.

Næste dag gik Godwin den lange vej til hospitalet for at besøge sin far. Hans mor kunne ikke klare at gå hele den tur. Han havde *fufu*, yamsmos og krydret kødstuvning med i en pose. Hans far lå i en seng i en sal sammen med mange andre. Han blev glad for at se Godwin.

"Tak, min dreng. Jeg er stolt af dig. Du har gået langt."

Men Godwin lagde godt mærke til, at hans far så bleg og bekymret ud.

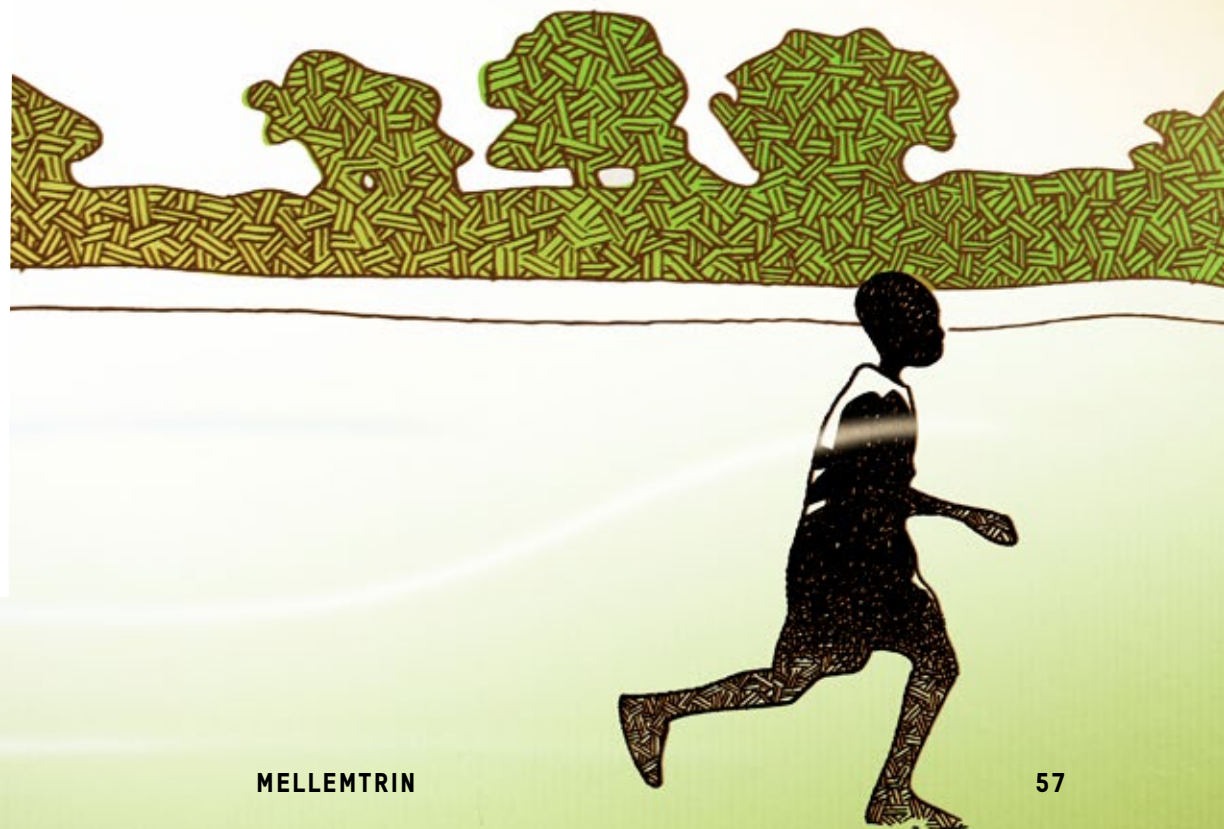
På vej hjem fra hospitalet gik Godwin ned gennem en gade fuld af biler, lastvogne, cykler og folk, der bar kasser og kurve på hovedet. Da han ville krydse vejen, kom en taxi lidt for hurtigt rundt om hjørnet. Den ramte Godwin. Ikke særlig hårdt, men han faldt og slog sit hoved. Passagererne i taxien sprang ud. En dame i fint tøj og høje hæle hjalp ham på benene.

"Er du okay?"

"Av, mit hoved..." mumlede Godwin.

"Åh nej, du bløder jo!" udbrød damen. "Kom med hen på vores hotel, så kan vi hjælpe dig."

Hun trak Godwin ind i taxien. Derinde sad også en dreng på hans egen alder. Før han helt vidste, hvad der foregik, sad Godwin i en stol på terrassen på byens fineste hotel og fik vasket sin pande. Drengen fortalte, at han hed Ibrahim. Han kom fra hovedstaden Accra.

"Min far er her for at snakke forretninger med nogle folk. Og min mor og jeg tog med, for bagefter skal vi besøge min onkel og tante længere nordpå. Vil du have en cola?"

Godwin nikkede og så på deres dyre tøj. Både morens taske og sko var lavet af det fine kente-stof. Godwin var glad for, at han havde taget sit pæneste tøj på. Måske ville de ikke opdage, at han var en fattig dreng fra landet.

"Hvor bor du?" spurgte Ibrahim.

"Ikke så langt væk," svarede Godwin. "Jeg må også snart videre."

Ibrahim så skuffet ud.

"Kan du ikke blive lidt? Min far er til møde, og vi skal bare vente. Vi kan hoppe i poolen. Du må gerne låne et par badebukser af mig."

Ved siden af hotellet lå en pool, der så blå og dejlig ud. Godwin tøvede, men kun et par sekunder.

"Okay," sagde han så og fulgte med op på deres hotelværelse for at skifte. Han lagde mærke til alle kufferterne med tøj. Ibrahim havde vist mindst fire par nye sko. Og der stod et åbent smykkeskrin på et bord.

Godwin var gået helt i stå og stod og stirrede, men Ibrahim puffede til ham.

"Her er et par badebukser! Kom nu!"

Snart efter sprang de i poolen, og Godwin tænkte ikke længere på hverken penge eller nye sko – han havde det alt for rart. Han og Ibrahim var så gode til at finde på sjove lege sammen, og Godwin glemte helt tiden og blev på hotellet til langt ud på eftermiddagen.

Først da Ibrahims far dukkede op, kom Godwin i tanke om, at han nok måtte se at komme hjem. Han skiftede til sit eget tøj og sagde farvel til Ibrahim og hans forældre, og så løb han af sted. På vej ud af byen mødte han heldigvis en mand fra landsbyen, der gav ham et lift, så han nåede tilbage uden at være alt for sent på den. Han fortalte slet ikke sin mor, hvor han havde været.

Næste dag gik Godwin igen ind til byen for at besøge sin far på hospitalet.

"Jeg kan snart komme hjem," fortalte hans far. "Men det bliver svært med det her ben. Kakaohøsten nærmer sig."

"Jeg skal nok hjælpe dig," sagde Godwin, men hans far rystede bare på hovedet.

På vejen hjem gik Godwin ligesom tilfældigt forbi Ibrahims hotel. Inde i lobbyen stod Ibrahim, og Godwin vinkede til ham. Ibrahim gjorde ivrigt tegn til, at han skulle komme ind.

"Jeg vil spørge, om du vil med mig og min mor hen og besøge en berømt træskærer, der laver figurer? Min mor elsker den slags, og det bliver meget sjovere, hvis du tager med."

"Øh, jo ... okay ... helt sikkert."

Ibrahim blev virkelig glad, og han og Godwin snakkede og grinede på vej gennem byen. Da de nåede træskærerens værksted, blev de modtaget af en gammel mand med gråt hår

og rolige øjne. Der lugtede af træ og savsmuld, og der var hylder fulde af figurer. Ibrahims mor købte en figur i mørkt træ, den forestillede en fugl, der vendte hovedet bagud og med næbet tog et æg, der lå på dens ryg.

"Mor, det er en sankofa-fugl, ikke? Den passer til din samling af adinkra-symboler."

"Ja," smilede Ibrahims mor. "Sankofa – den hører sammen med ordsproget *Det er aldrig forkert at gå tilbage efter det, man har glemt*. Kender I det?"

Både Ibrahim og Godwin nikkede. Nu lagde Godwin mærke til, at Ibrahims mor havde et nyt smykke på i dag: et stort, buet hjerte af guld – det var også et Sankofa-symbol, vidste han – det betød det samme som fuglen.

På vej tilbage inviterede Ibrahims mor dem på noget at drikke ved en fortovscafé. Da de rejste sig lidt senere, så Godwin, at Ibrahims mor tabte sit guldsmykke på jorden, fordi kæden ikke var blevet ordentligt lukket. Hverken Ibrahim eller hans mor bemærkede det. Uden at sige noget tog Godwin smykket og stak det i lommen. Mens de gik videre, prøvede han at lade som ingenting, men han kunne ikke koncentrere sig om at snakke og grine med Ibrahim mere. Han blev ved med at tænke på smykket.

Da de nåede hotellet, sagde han:

"Jeg er lige kommet i tanke om, at jeg skal være et sted.

Farvel og tak for alting."

Uden at vente på svar gav han sig til at løbe, indtil han ikke kunne løbe mere. Han var nået til vejen ud af byen og blev nødt til at sætte sig ned i skyggen ved et hus. Hvad skulle han gøre? Hvad ville hans far og mor sige?

Godwin sad længe uden at røre sig. Til sidst rejste han sig op og gik langsomt tilbage til hotellet, hvor Ibrahim og hans forældre boede. Manden i receptionen genkendte ham og gav ham lov til at gå op til deres værelse. I lang tid stod Godwin bare foran døren og prøvede at tage sig sammen til at banke på.

Ibrahims far åbnede døren, da Godwin endelig bankede på.

"Hej, Godwin, vil du ikke komme ind?"

Ibrahim kom også springende.

"Hej!" råbte han glad.

Først stod Godwin bare med bøjet hoved, så trak han smykket op af lommen og holdt det frem.

"Hvad er det der?" Ibrahims far lød med ét meget vred. "Hvor har du det fra?"

Godwin mærkede tårerne i øjnene.

"Jeg ville bare hjælpe til ..."

"Hvordan det?" spurgte Ibrahim. Venligere end sin far.

Nu forklarede Godwin hele historien om sin far og hospitalet og pengene, de skyldte Addai.

De voksne kiggede på hinanden. Så sagde Ibrahims mor:

"Lad os tage en taxi hjem til Godwin. Hans mor er sikkert bekymret."

Det var næsten blevet mørkt, da de nåede frem. Godwins mor dukkede op i døren og stirrede på de uventede gæster.

"Godwin! Er der sket noget? Hvorfor kommer du så sent?"

Denne gang fortalte Ibrahims forældre hele historien. Ibrahims far sluttede med at sige, at han gerne ville hjælpe ærlige mennesker som dem. Han tilbød at låne dem to hundrede cedi til at betale Addai, og han ville også låne dem penge til at betale hospitalet. De kunne betale tilbage lidt ad gangen, når de fik solgt deres kakaobønner. Godwin blev så glad, at han sprang rundt og sang.

Da Ibrahim og hans forældre skulle gå, hviskede Ibrahim noget til sin mor:

"Mor, har du stadig den sankofa-fugl i din taske?"

Ibrahims mor tog sankofa-fuglen frem, og Ibrahim rakte den til Godwin.

"Den her skal du have som gave," sagde han, og de lo begge to.

MUNA

Vi mødte Muna første gang i LæseRaketten 2018 om Jordan. Muna var 10 år. Hun boede i flygtningelejren Za'atari. Familien drømte om at rejse hjem til Syrien.

MUNA DRØMMER OM ET RIGTIGT HJEM

LINE GØRUP TROLLE NESMA AINSOUR

Muna sætter tænderne i en bid af sin kunaffeh. Dessertens mange tynde strimler af dej er sprøde og smager sødt. Den varme ost i midten strækker sig lidt og giver så efter. Det smelter på tungen. Muna smiler til Maria og sin faster. De er på restaurant. De har gået rundt i byens gader hele eftermiddagen og set på butikker. Muna føler sig glad og helt afslappet.

Hendes mor kalder, og Munas tanker flyver tilbage til nutiden. Hun sidder på gulvet i containerhuset sammen med sin bror Motasim. Muna tænker på de sidste ti dage. Hun var på besøg hos sin kusine Maria. Munas faster og kusine bor i en rar lejlighed i byen Mafraq. Den ligger ikke så langt fra lejren. Muna er næsten lige kommet hjem. Minderne føles som en god drøm.

Munas mor kalder igen. Muna går ud i køkkenet til hende. Måske kan de lave kabseh eller dawali til frokost i dag. Det er Munas livretter.

Familien er flyttet

Muna er lige fyldt 14. Hun var 6 år, da familien kom til Za'atari. Flygtningelejren ligger i Jordans varme ørkenlandskab. Telte og containere ligger på lange rækker i de støvede gader. Munas tante og bedstemor er rejst hjem til Syrien. Det er der næsten ingen, der gør. Munas mor har ikke råd til at bo uden for lejren. Så Muna og hendes søskende er flyttet med deres mor til et andet område i lejren tæt på deres morbror.

Det nye hus er lidt større end det gamle. Familien har nu tre containere. De har også et køkken og et toilet. Der er solpaneler på taget, så nu har de strøm hele tiden. Det er dejligt, når de ser fjernsyn. Og Muna skal ikke længere hente vand fra en tank foran huset. De har fået en vandhane indenfor.

En ny skole

Efter de er flyttet, er Muna begyndt i en ny skole. Hun går i 8. klasse. Den nye skole er større end den gamle og går fra 5. til 12. klasse. Om formiddagen går pigerne i skole, og om eftermiddagen er det drengene. Munas nye klassekammerater er søde. Men hun savner sin kusine Arwa, sin yndlingslærer og sine venner fra den gamle skole. Kort tid efter at Muna flyttede skole, kom corona-pandemien. Muna nåede ikke at få venner i den nye klasse.

Muna spiller sit yndlingsspil PUBG på sin mors telefon sammen med sine brødre Mohammad på 5 år og Motasim på 10 år.

I 2018 fik Muna breve og tegninger fra danske børn. Dem er hun stadig meget glad for. Hun fik også nogle billeder af sig selv og familien, som de nogle gange ser på sammen.

En mobil til undervisning under corona

Da corona-pandemien kom til Jordan, lukkede landet og lejren ned. Skolerne lukkede, og folk måtte kun gå udenfor på bestemte tidspunkter.

Muna husker den tid. "Skolen var lukket. Vi fik ikke besøg, og jeg gik sjældent ud for at lege. Det var ikke tilladt at bevæge sig rundt i lejren. Jeg var også bange for, at jeg selv eller nogen fra min familie blev smittet."

Muna fik undervisning hjemme. Ikke alle i lejren har adgang til internettet, men Muna og hendes søskende kunne deles om deres mors mobiltelefon til skolearbejdet. Hendes lærer lavede små videoer, der forklarede dagens opgave. Dem sendte læreren til Munas mor. Så løste Muna opgaverne i sit kladdehæfte, tog billeder af det og sendte billederne tilbage. Det tog som regel to til tre timer at løse opgaverne. Resten af tiden kedede hun sig ofte.

Før corona plejede Muna at lege med sin nabo og bedste ven, Mariam. Men så flyttede Mariam ud af lejren. Selv om hverdagen er ved at være normal igen, er legepladserne i lejren stadig lukkede. Så Muna leger mest gemmeleg med sine brødre og søster derhjemme. Hun kan godt lide at gå med sin mor på markedet. Når hun får lov, spiller hun PUBG på sin mors mobil. Hun hører også musik og dyrker sport. "Lige for tiden lærer jeg zumba på YouTube," griner Muna.

Jordan er mit hjem nu

Muna prøver nogle gange at huske deres gamle hus i Syrien. Men hun har næsten ingen minder derfra. Muna husker sin far. Han levede, dengang de kom til Jordan. Munas far døde i en ulykke i lejren. Hun savner ham hver dag.

Mellem familiens containere har de en lille have med fine blomster. Muna sørger for at vande dem.

Muna kan godt lide at lave mad og især arabisk kaffe. Hun har øvet sig meget og er blevet rigtig god til det.

Engang ønskede Muna at rejse tilbage til Syrien. Sådan er det ikke længere. "For at være ærlig, så savner jeg ikke Syrien. De fleste af mine minder er fra mit liv i Jordan," siger Muna.

Muna håber, at familien får råd til at flytte ud af lejren en dag: "Jeg er træt af alt i lejren. Jeg vil virkelig gerne have et ordentligt hjem ligesom en 'normal' person. En lejlighed eller et hus, hvor jeg har mit eget værelse." Muna ønsker sig også en tæt ven. "Jeg kunne godt tænke mig at bo i Mafraq tæt på min kusine Maria. Hun er både min kusine og min gode ven."

Flygtningelejren, Za'atari, ligger i det nordlige Jordan tæt på grænsen til Syrien. I lejren bor cirka 77.000 syriske flygtninge. Muna er glad for at tegne, male og være kreativ. Hun har lavet sit drømmehus i pap. Sådan vil hun gerne bo.

Muna har fået nye drømme for fremtiden. "Jeg vil gerne gå i en almindelig skole og få en bedre uddannelse. Jeg vil gerne være politibetjent," siger hun. "Det er et vigtigt arbejde. Jeg synes ikke, at børn skal lide, sådan som jeg og mine søskende har gjort. Jeg vil gerne sørge for, at mennesker kan leve i sikkerhed," slutter hun.

FLYGTNINGE I JORDAN: Der bor næsten 1 million flygtninge fra Syrien i Jordan. Mange bor i lejre, men langt de fleste bor uden for lejrene i lejligheder eller hos familie. Meget få rejser hjem til Syrien. Nogle har intet at vende hjem til, andre frygter for deres sikkerhed. Syrien er stadig plaget af ufred og konflikt mange steder. Huse og veje er ødelagt. Der er økonomisk krise, og corona-pandemien har kun gjort det værre.

Se film og billeder på hjemmesiden. Tag med på besøg hjemme hos Muna, og bliv klog på flygtninge i Jordan.

HELEVERDENISKOLE.DK/MUNA-2021

DEN RØDE MUR

 LISE BIDSTRUP LARS HORNEMAN

”Dingi, henter du mad?”

Min mor kaldte inde fra vores afskærmning. Jeg sukkede. Det var lige lykkedes mig at være alene i en halv time. Jeg havde leget. Det var virkelig sjældent, at jeg havde tid til at lege. Alle mine vågne timer var optaget af pligter og arbejde, og når jeg var heldig, havde jeg lektier, men det var ikke hver dag.

”Okay,” sukkede jeg højt, så hun rigtig kunne høre, hvor irriterende det var. Hun reagerede ikke på mit tonefald, men stak bare kurven ud gennem åbningen i presenningen. Jeg tog den på ryggen og styrtede ned mod pladsen. Det gjaldt om at være der i præcis det øjeblik, lastbilen stoppede. Så havde man de bedste chancer for at kunne snige sig op foran og få en god kurvfuld. Jeg var lille af min alder, så derfor sendte mor som regel mig af sted. Jeg kunne sno mig ud og ind mellem de andre mennesker. Snyde mig allerforrest uden at nogen lagde mærke til det. Min storebror hentede sjældent mad. Han var høj og muskuløs og havde brede skuldre. Alle råbte efter ham, hvis han forsøgte at snyde i køen. En dag var han endda kommet hjem med en flækket overlæbe.

Jeg var ikke den eneste, der var på vej ned mod pladsen, men jeg kendte alle smutvejene. Sveden drev af mig. Det gjorde den sådan set konstant lige for tiden. Vores breddebælte var i en varmezone i øjeblikket. Det havde været i snart ti år. Jeg kunne svagt huske, da jeg var helt lille, og vores breddebælte befandt sig i en kuldezone. Jeg kunne huske fornemmelsen af sne på tungen og den knirkende lyd, når man gik i det kolde, hvide pudder. Jeg kunne huske fornemmelsen af at fryse så meget, at man ikke kunne mærke sin egen krop. Men det var lang tid siden nu. Varmezonen havde lagt sig tungt over vores breddebælte. Jorden var tør og udpint, mange skove var døde eller brændt, søer og floder var mørke pletter i jorden, tørken hærgede alle steder. Min hud var tør. Mine læber var tørre. Varmen var utålelig. I skolen havde jeg en dag været med i en time, hvor læreren fortalte, at i gamle dage hang varme og kulde nærmest fast på bestemte steder på kloden. Kulden hang fast på nord- og sydpolen, og varmen sprang ud fra ækvator. Den tanke fik mig altid til at trække på smilebåndet. Det lød så unaturligt og mærkeligt. Tanken om, at hvis man bedst kunne lide kulde, så kunne man bare flytte helt op nordpå, og så ville varmezonen ikke indhente én. Det lød som en løgnehistorie.

“Se dig dog for, knægt!”

Manden skubbede til mig, så jeg var ved at miste balancen. Jeg kiggede op for at vurdere min modstander, men hans vilde røde hår og skæg, de isblå øjne og især de brede, solskoldede skuldre fik mig til bare at fremstamme en undskyldning og løbe i en bue uden om ham. Menneskemængden blev tættere. Der var flest børn. Vores familie var ikke den eneste, der havde fundet ud af, at det kunne betale sig at være lille og hurtig. Lidt foran mig var der tumult. Vagterne havde fanget en ung kvinde. Hun var sikkert fra en anden koloni. Det lykkedes dem en sjælden gang imellem at snige sin ind og stjæle mad til vores uddelinger. Det gjorde folk fra vores koloni ikke, for vores Stormogul var

super velhavende, hvilket ville sige, at vores rationer var nogle gram tungere end i andre kolonier.

I samme øjeblik jeg kom ind på pladsen, svingede lastbilen om hjørnet. Det var perfekt timing! Man vidste aldrig, hvor chaufføren havde tænkt sig at parkere, så de, der havde taget opstilling og måske havde været på pladsen i lang tid, kunne risikere at ende med at være de sidste i køen. Jeg spurtede af sted efter lastbilen. Kurven dunkede ind mod min ryg, men jeg ignorerede det. En dreng med sort glat hår forsøgte at skære mig af, da bilen drejede ned mod den sydlige side, men jeg hoppede over hans ben, gled ind under en trækvogn og var foran igen. Lastbilen stoppede, og det var lykkedes mig at være nummer tre i køen. Jeg var pavestolt. Jeg var god. Bag mig var der som sædvanlig tumult, og jeg kunne høre, at vagterne brugte luftkanoner på de bagerste folk, der kæmpede for at komme op foran.

Når først lastbilen holdt stille, havde man den plads i køen, man havde.

"Godt løbet!"

Jonah stak mig en high five. Han stod to pladser bag mig, og hans hvide tænder lyste op i det mørke ansigt.

"Tak, i lige måde."

I det samme blev presenningen på lastbilens lad skubbet til side, og hjælperne stod klar til at dele rationer ud. Én efter én skulle vi række vores kurve op til dem. Min mund løb altid i vand, når jeg så ind i lastbilerne. Al den mad! Det måtte være det bedste job i hele kolonien at dele mad ud. Tænk at kunne snuse til alle de grøntsager og risen og mælken hele dagen. Det var min forestilling om paradiset: et sted, hvor maden aldrig slap op.

"Der er jo ikke engang syv kilo?" sagde den forreste mand, som var en tynd fyr med udstående øjne og pjusket, lyst hår.

"Der er udbrudt centi-syge i nogle af de andre kolonier," sagde hjælperen uden at fortrække en mine. "Produktionen er gået ned. Du ved, hvordan det er."

Den tynde trak sig væk med sin kurv. En kold klump tog form i min mave. Centi-syge. Jeg sank. Godt, at det ikke var kommet til vores koloni. Sidste gang, der var centi-syge, undgik vi det. Det var med god grund, at der var meget skrappe regler for kontakt mellem kolonierne. Det smittede som bare fanden, og selvom Stormogulernes Sammenslutning havde forsket efter en kur i årtier, var det ikke lykkedes dem at finde frem til noget, der hjalp.

"Er det et voldsomt udbrud?" spurgte jeg, da det var min tur, og håbede på et positivt svar.

"Tre kolonier udslettet," sagde hjælperen og pøse ris op i min kurv. "En af dem er grøntsagsdyrkere, derfor er der så lidt grønt."

Den kolde klump blev hård i min mave. Jeg stillede mig ud til siden og ventede på, at Jonah fik fyldt sin kurv, så vi kunne følges hjem. Hans afskærmning lå ikke så langt fra min, og vi var bedste venner.

"Min far bliver tosset," sagde han og holdt sin kurv frem, så jeg kunne se indholdet.

Der var ikke lige så meget som i min, men de var også kun to. Vi var fire.

"Der er jo ikke nok til en uge her," blev Jonah ved.

Jeg trak på skuldrene. "Sådan er det jo. Det kan vi ikke gøre noget ved."

"De mangler sgu ikke mad derinde," sagde Jonah og lavede et vip med hovedet. Vi gik langs den høje, røde mur, der omkransede mogulernes indelukke. "Min far har endda hørt, at de har medicin mod centi-syge ..."

"Det tror jeg ikke på," udbrød jeg fuld af harme. Mogulerne passede på os. Hvis der var en kur, så ville de helt sikkert sørge for, at vi fik den.

Jonah så på mig med et hævet øjenbryn.

"Du vil ikke bilde mig ind, at du seriøst tror på, at mogulerne vil os det bedste, vel?" sagde han hånligt. "Vi er bare arbejdskraft. De er ligeglade med, hvordan vi har det, så længe vi kan arbejde."

"Det kan vi jo ikke rigtig, hvis vi dør af centi-syge, vel!" vrængede jeg.

Jonah fnøs.

"De bruger den til at sørge for, at vi ikke bliver for mange," sagde han. "Ligesom ved Det Store Oprør."

Jeg rystede på hovedet. Jonah var vildt optaget af Det Store Oprør. Det var 37 år siden, og vi levede ikke engang dengang. Min mor sagde, at verden så helt anderledes ud. Arbejderne fra de forskellige kolonier var gået sammen for at kæmpe mod mogulerne. De mente, at mogulerne undertrykte dem. Der var udbrudt centi-syge under oprøret, og dødstallet var skyhøjt, fordi folk fra alle kolonier havde blandet sig. Det var en kæmpe tragedie, sagde min mor. Jonah smilede et irriterende, bedrevidende smil.

"Det er sgu næsten sødt, at du er så stensikker på, at verden er fair," sagde han. "Verden er urimelig. De rige bliver rigere, og os ..." Han trak på skuldrene. "Vi er selv med til, at det er sådan ved at acceptere vores liv."

Jeg kunne mærke mine kinder blive varme. Jeg blev vred, når Jonah snakkede sådan. Som om vi kunne klare os uden mogulerne og deres penge og deres mad. Sandt at sige blev jeg

også bange, for jeg havde en ubehagelig fornemmelse af, at han kunne finde på noget farligt.

"Vil du med til brønden senere?" spurgte jeg for at skifte emne.

Jonah nikkede. "Skal jeg tage *knipsere* med?"

Jeg nikkede. Knipsere var nogle små plastikdimser, vi legede med. Når man hentede vand, kunne man altid snige lidt knipse-tid ind.

Skyggerne var lange, da vi mødtes ved brønden senere på dagen.

"Se! Jeg vandt en rød fra ham med fregnerne og den skæve tand," sagde Jonah og viste stolt en rød knipser frem.

Jeg tog den og var ægte imponeret. De røde var sjældne. Vi knipsede i noget tid, så hev vi vand op og gik hjemad sammen, mens aftenen sneg sig ind over vores koloni med lidt behageligere og kølige temperaturer. Jeg drillede Jonah, fordi jeg havde vundet hele fire knipsere fra ham.

"Se!"

Han stoppede pludselig op og pegede på den røde mur. På den vestlige side så langt fra stien, at man næsten ikke kunne se det, var murens røde overflade brudt. Et mørke, der næsten var usynligt i tasmørkets dyne, dannede et ujævnt hul i muren. Jonahs øjne skinnede.

"Kom."

Han var allerede på vej mod hullet. Mit hjerte hamrede. Jeg vidste, at det var en dårlig ide at se nærmere på det, men min nysgerrighed var for stor. Jeg listede efter ham, mens jeg holdt vejret af frygt for, at nogen skulle se os. Der var helt sikkert vagter dernede. Huller i den røde mur skete bare ikke. Og slet ikke ubevogtet.

Men der var ingen.

"Hold nu kæft!"

Jonah havde stukket hovedet frem, så han kunne se ind.

"Hvad kan du se?" spurgte jeg ivrigt.

Jonah hev i mig, så jeg kom om på den anden side af ham. Hullet var stort nok til, at vi begge kunne se. Det var faktisk så stort, at vi uden problemer kunne træde igennem muren og ind på den anden side.

Synet fik mig til at snappe efter vejret.

Solens sidste stråler åbenbarede et paradys foran mig. Der var grønt. Grønt af græs og palmer og buske. Og der var farver på blomsterne, som prydede alt det grønne. Til højre løb en flod, som så ud til at dukke frem af jorden lige under den røde mur. Jeg snusede ind. Luften var krydret og sød. Den var lige så skøn som synet.

"Sådan bor de rige," sagde Jonah og så på mig med et smil. Han løftede den ene fod og stak den ind gennem hullet.

"Jonah! Nej ..." hviskede jeg højt. Jeg så mig omkring. Der måtte snart komme nogle vagter. Det her var forbudt. Vildt meget forbudt.

"Jeg skal bare lige se," sagde Jonah, og på hans stemme kunne jeg høre, at han allerede var væk.

Jeg gned mig i panden. Stak en fod ind på mogulernes jord. Trak den til mig igen. Bed mig i læben. Kiggede efter Jonah, der vinkede, at jeg skulle følge efter ham. Jeg tog en dyb indånding. Stak benet ind gennem hullet. En fugl lettede med baskende vinger fra toppen af en palme. Det gav et sæt i mig. Jeg var i sikkerhed ude på den golde og solsvedne side af muren.

"Jonah!" Jeg råbte efter ham. Hans skikkelse forsvandt i tasmørket. Han svarede ikke, og han kom heller ikke tilbage. "Jonah!"

Jeg blev stående i et par minutter, men til sidst snurrede jeg omkring og løb. Jeg var for bange. Og forvirret.

Dagen efter, da jeg havde overstået mine pligter, løb jeg ned ad den sandede sti fra min afskærmning og hjem til Jonah.

Mit hjerte hamrede vildt i brystet, og jeg glædede mig som en sindssyg til at høre om hans oplevelser på den anden side af den røde mur. Jeg var ved at løbe en gammel dame ned, da jeg styrtede om et hjørne. Hun knyttede en næve efter mig og råbte nogle skældsord. Jeg havde ikke engang tid til at undskylde. Jeg var så spændt.

Jeg stivnede, da jeg kom til Jonahs afskærmning. Rød tape var sat hen over indgangen.

"Centi-syge," hørte jeg en stemme sige, og jeg vendte mig mod den unge mand, der stod med et lille spædbarn på armen. "De døde begge to i nat. Jeg så selv graverne hente dem. Jeg håber ikke, de har nået at smitte nogen."

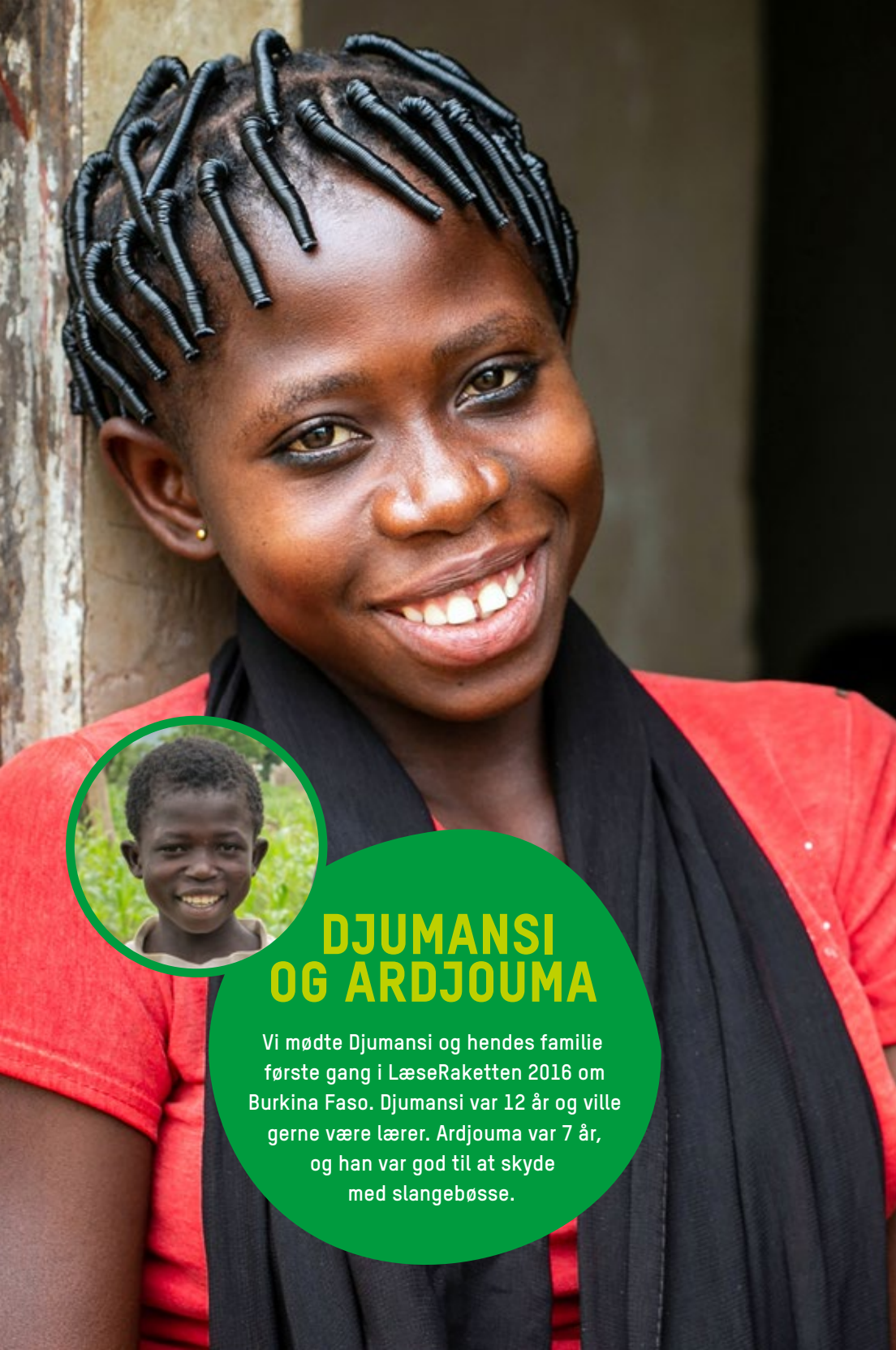
"Men ..." sagde jeg forvirret. Jeg så fra manden til den afspærrede åbning.

"Jeg ville holde afstand, hvis jeg var dig," fortsatte manden. "Det kan sidde på plastikken og smitte."

Jeg trak mig væk, og i en zombieagtig tilstand gik jeg med langsomme skridt hjemad. Hvad skulle jeg ellers gøre? Mit hoved var ved at eksplodere af så mange tanker, at jeg havde lyst til at skrike. Jeg forsøgte at finde hoved og hale i de sidste 24 timer, men intet gav mening. I hvert fald ikke i den verden, jeg troede, jeg kendte. Jonah havde ikke centi-syge i går. Han havde ikke så meget som en lille bitte hovedpine. Ingen symptomer overhovedet. Der måtte være sket noget bag mogulernes mur. Men hvad? Havde han set noget forbudt? Var han blevet inviteret indenfor? Hvorfor havde graverne hentet dem? Var det et skalkeskjul for noget? Eller var han virkelig død? Jeg kunne mærke en tyk kvalme stige op fra maven. Ligegyldigt hvad der var sket, så vidste jeg instinktivt, at jeg havde mistet min ven.

Sandsynligvis for altid.

DJUMANSI OG ARDJOUMA

Vi mødte Djumansi og hendes familie første gang i LæseRaketten 2016 om Burkina Faso. Djumansi var 12 år og ville gerne være lærer. Ardjouma var 7 år, og han var god til at skyde med slangebøsse.

DJUMANSI OG ARDJOUMA HJÆLPER FAMILIEN

LINE GØRUP TROLLE Cissé Amadou

Det plasker friskt, da Djumansi hælder det klare vand fra baljen ned i kruken. Djumansi og hendes storesøster Bavargou henter vand hver morgen. De bærer vandet i store baljer på hovedet. De går forsigtigt gennem majsmarken hjem til huset uden at spilde. Alt det vand, familien skal bruge i løbet af en dag, skal de hente ved pumpen – både til madlavning, opvask og bad.

Djumansi er 17 år og bor sammen med sine forældre og fire søskende. Hendes yngste bror hedder Ardjouma. Han er 12 år. Vandet skal ikke bæres så langt mere. For i år er familien flyttet til et nyt hus tættere på pumpen.

Fra lobi-traditioner til kristendom

Før boede Djumansi og hendes familie i et traditionelt lobi-hus. Det var bygget af mudder, og i stedet for værelser var der flere små, runde huse. Det nye hus er ikke et lobi-hus. Det er firkantet og bygget af mursten. Djumansi synes, det nye hus er bedre. I det gamle hus regnede det ind i regntiden. Det nye hus er helt tæt. Her kan de sove trygt hele året.

Da Djumansi og Ardjouma var små, fulgte familien lobi-folkets traditioner. Djumansi ved, at healerne i landsbyen bruger lobiernes fetish-figurer til at helbrede de syge med. Og Ardjouma er stadig stolt af, at han kan nogle lobi-danse. De har begge været med til lobiernes store fester. Den største hedder en djoro. Men nu er hele familien blevet kristne.

Det sker ofte, at folk skifter fra den ene religion til den anden i Burkina Faso. Djumansi og Ardjouma kan godt lide, at de selv kan vælge. Og de kan godt lide at gå i kirke om søndagen.

Familien er stadig bønder

Når Djumansi er færdig med at hente vand, kalder arbejdet i marken. Der er meget arbejde i majsmarken, når de skal så, luge og høste. Djumansis far har mistet sin ene arm i en ulykke for mange år siden. Derfor kan han ikke arbejde så meget, som han gerne ville. Så hele familien må hjælpe til.

Selv om familien har fået et nyt hus, er de ikke flyttet langt væk. De bor tæt på deres marker. Men jorden er udpint, og der kommer færre afgrøder år for år, fortæller Djumansis far. Det regner ikke som før, og jorden er meget tør. Det gør det svært for familien at skaffe nok mad og tjene penge på at sælge deres majs og geder.

Djumansi og Ardjouma står sammen med deres far og mor, Dimané og Bourobar. Bag ved dem er familiens marker, hvor de dyrker majs, hirse, durra og bønner.

Når Djumansi og hendes søster har hentet vand, hælder de det ned i en stor krukke på familiens gårdsplads.

Den dårlige jord skaber konflikter

Da Djumansi var lille, var Burkina Faso et fredeligt land. Der var mad nok, og folk følte sig trygge. Djumansis far fortæller, at den udpinte jord og mangel på mad skaber voldelige konflikter i landet. I nord breder ørkenen sig, og jorden tørrer ud. Nogle steder bliver man uvenner inden for den samme landsby. Andre steder i landet slås folk fra forskellige etniske grupper om jorden. Nomadefolk, der tidligere drev deres dyr omkring, er nu forfulgt. Folk slås om, hvem der har ret til den jord, nomadernes dyr græsser på.

Djumansi vil være frisør

Da Djumansi var 12 år, drømte hun om at blive lærer. Hun var især glad for natur og teknik i skolen. Men Djumansi måtte droppe ud i 5. klasse. Familien havde ikke længere råd til at betale for

Djumansi er i lære som frisør. Hun er tålmodig og øver sig. Hun kan rigtig godt lide at lave fletninger.

hendes skole. Selvom det er gratis at gå i skole i Burkina Faso, er der mange familier, der ikke har råd til at sende deres børn i skole. Det koster penge at købe bøger, hæfter og blyanter. Og flere steder skal man også have en skoleuniform.

I dag er Djumansi stadig gode venner med Antoinette, ligesom hun var for fem år siden. De to ses, så ofte de kan. Men Djumansi har travlt. Hun er i lære som frisør. Djumansis tante hjalp hende med at finde en læreplads. Hun er kommet i lære hos Awa, som har været frisør i fem år.

Djumansi arbejder hos Awa hver dag undtagen i regntiden, hvor der er meget arbejde i marken. Mens hun er i lære, arbejder hun gratis. Sådan er det at være elev. Men Djumansi får lov at spise med hos Awa. Det er hendes løn. Awa synes, at Djumansi er en meget dygtig og flittig elev. Hun er meget glad for Djumansi, og det er kunderne også. Når der er mange kunder, får Djumansi både lov til at klippe og flette deres hår. Hun kan især godt lide at lave de flotte, helt tynde fletninger.

Djumansi er glad for at være hos Awa. Hun vil gerne blive rigtig dygtig. Hun drømmer om at åbne sin egen frisørsalon en dag. Hun vil også gerne oplære andre unge i at blive dygtige frisører.

Ardjouma vil gerne i skole igen

Ingen af familiens fem børn går i skole længere. Kun Djumansis yngste bror, Ardjouma, kan måske nå at komme tilbage i skole igen, hvis familien får råd. Det håber de stadig på.

Ardjouma er 12 år. Han måtte droppe ud af skolen i 1. klasse. Ardjouma kunne godt lide at gå i skole og vil gerne tilbage. Selv når de havde prøver, syntes han, at det var sjovt. Nu hjælper han i stedet til i marken hver dag. Og så passer han familiens geder og får.

Ardjouma har fire gode venner. De spiller ofte fodbold. Og så går de på jagt med deres slangebøsser. Det er spændende, og det sitrer i kroppen, når de ligger på lur. Ardjouma jubler, hver gang han rammer plet. De skyder efter fugle og aber. De holder dyrene væk fra marken, så de ikke spiser de majs, som familien skal leve af.

Ardjouma passer familiens får og geder. Han passer også sin egen mark.

Hver morgen hjælper Ardjouma sin far i marken. Nogle gange tjener de lidt penge ved at arbejde på naboernes marker.

Ardjouma kan godt lide majsager, som de laver af majs fra marken. Men han har også sin egen lille mark. Her dyrker han tomater og auberginer. De smager dejligt, og det er en god hjælp til familiens måltider.

Den yngste af fem søskende

Når Ardjouma ikke arbejder i marken, hjælper han sin far. Ardjouma sørger for at være hjemme, så hans far kan bede ham om hjælp, når han har brug for det. Noget af det bedste, Ardjouma ved, er at gå i marken med sin far – bare de to. De taler ikke så meget sammen, men det er dejligt at være der samtidig. Han vil gerne hjælpe sin far med alt, hvad han kan.

Ardjouma kunne også godt lide at være sammen med sin bedstefar. Men for kort tid siden døde han. Ardjouma blev meget ked af det. Han tænker ofte på bedstefaren og savner at snakke med ham. Bedstefaren havde levet et langt liv, og Ardjouma lærte mange ting af ham.

Nogle dage synes Ardjouma, det er hårdt at være den yngste. Hans ældre søskende driller ham. Og de overlader deres pligter til ham. Men det er også godt at have ældre søskende. De passer på ham, og han ser op til dem. Ardjouma vil gerne være mekaniker. Hans storebror har lovet at lede efter et værksted inde i den nærmeste store by, Gaoua, hvor han kan komme i lære. Ardjouma håber, at det lykkes. Men allermest håber han på, at familien får råd til at sende ham i skole igen.

Se film og billeder på hjemmesiden. Se med, når Djumansi og hendes søster henter vand, og når Ardjouma og vennerne spiller fodbold. Tag også med Djumansi i frisør-salonen.

**HELEVERDENISKOLE.DK/
DJUMANSI-OG-ARDJOUMA-2021**

PIGER ER MERE UDSATTE: NYIRAMBERE ER GRAVID

 LINE GØRUP TROLLE STELLA NASSOLO

Nyirambere ser på den store bunke af tegninger og breve. Hun er meget glad for, at danske børn har lavet alt det til hende. Nyirambere synes, at de danske elever er gode til at skrive. Hun synes også, at det er sjovt at læse om sig selv i LæseRaketten om Uganda. Hun er stolt af at være med i en bog, og hun glæder sig til at give nogle af bøgerne til sine venner.

Siden vi mødte Nyirambere i LæseRaketten 2020 om Uganda, er der sket noget særligt i hendes liv. Mens skolerne har været lukket på grund af corona, er Nyirambere blevet gravid. Hun skal føde et barn om fem måneder. Nyirambere er 14 år, og det er meget tidligt at blive mor.

Nyirambere har fortalt sine forældre, hvem der er far til barnet. Men det er hende selv og hendes familie, der skal tage sig af barnet. Da Nyirambere fandt ud af, at hun var gravid, blev hun ked af det. Hun må ikke gå i skole, mens hun er gravid. Sådan er det i Uganda. Hendes familie har heldigvis lovet at hjælpe, så hun kan komme tilbage i skole, efter hun har født.

Nyirambere får også hjælp af et projekt i området. Hun får vejledning og lægehjælp ved fødslen. Når barnet er født, og Nyirambere skal tilbage i skole, vil hun få ekstra støtte sammen med andre elever, der også har været væk fra skolen på grund af graviditet, arbejde eller sygdom. Hun har stadig en drøm om at få en uddannelse.

Når skolen er lukket, er piger mere udsatte

Det er planen, at Nyirambere får lov til at komme i skole igen. Det er heldigt. I FN frygter man, at mere end fem millioner piger i verden ikke vender tilbage til skolerne, når de åbner efter corona-nedlukningerne.

I VERDENS FATTIGSTE LANDE ER PIGER DE MEST UDSATTE FORDI:

- De skal hjælpe mest til derhjemme og passe deres søskende.
- Når piger ikke er i skole, har de større risiko for at blive gravide tidligt.
- Mange piger og drenge kender ikke til prævention (eller ved, hvordan man bliver gravid).
- Pigerne mister mange måneders læring under en graviditet.
- I mange lande må gravide og unge mødre ikke gå i skole.
- Mange unge mødre vender slet ikke tilbage til skolen, fordi de skal tage sig af deres børn.

PIGEN DER TRODSEDE TRADITIONERNE

 BIGOA CHUOL · OVERSAT AF LINE GØRUP TROLLE
 ABIGAIL MONTANA-SANTILLAN

Dette er en sand historie om pigen Awal fra Sydsudan. Hendes historie kan læses i novellesamlingen "Pigen der kæmpede for frihed – og andre historier om mod". Den er skrevet og udgivet af Oxfam i Sydsudan. Historierne bliver brugt i Sydsudan blandt andet til oplysning i skoler og radioen.

Allerede da hun var barn, elskede Awal sport. Håndbold, fodbold, volleyball – hun var god til det hele. Hun voksede op i Sydsudan i byen Rumbek.

Awal var heldig. Hendes familie bakkede op om hendes store kærlighed til sport. Hendes mor arbejdede både dag og nat. Hun solgte tøj og te på et marked, for at Awal og hendes søskende kunne komme i en god skole. Det var Awals storebror, der gav hende ideen til at spille basketball.

"Min mor har været med til at gøre mig stærk. Hun arbejder hårdt, så vi har råd til, at jeg nu kan læse på universitet i Juba," sagde Awal.

Awal var en af de første piger fra Rumbek, der blev valgt til at være med i et sydsudanesisk mesterskab i basketball i den større by Wau. Men hendes hold vandt ikke. Awal var meget skuffet. Hun begyndte at træne endnu mere. Hun ville blive bedre.

Awal besluttede at forfølge sin drøm om at blive basketball-træner. Mange mennesker hjemme fra Rumbek og selv nogle af hendes familiemedlemmer syntes, det var forkert. De blev vrede.

"Kvinder skal ikke træne andre i basketball," sagde de. "Kvinder skal være, som kvinder altid har været."

Men Awal ville ikke lade sig stoppe. "Jeg har evnerne. Jeg har den viden, der skal til. Og alle ved, at jeg kan spille!"

Hun hoppede højt. Hun løb hurtigt. Hun scorede point. Hun var god til at spille basketball. Og hun var klar til at blive en dygtig træner. Hun trodsede ordene, der gjorde hende modløs. "Jeg er en kvinde, og jeg kan også blive en god træner!" fastslog hun.

Med tiden kom Awal til at træne mange spillere. De blev dygtige og kom på store basketball-hold. De repræsenterede Sydsudan i store ligaer i andre dele af verden.

Men det var ikke altid let. Der var tidspunkter, hvor Awal ikke selv havde råd til at gå til træning. Og i dag er der stadig perioder, hvor det er svært at nå både basketball og skole.

Alligevel er Awal opsat på at forbedre sig som træner. Hun vil være endnu bedre. Hun håber på en dag at komme til USA og arbejde som træner. Så kan hun tage sin viden derfra med hjem til Sydsudan og fortsat forbedre spillerne dér.

Men indtil videre bliver Awal i Sydsudan, hvor hun inspirerer andre piger og kvinder til at dyrke sport.

SYDSUDAN er verdens yngste land. Det har længe været præget af konflikt og borgerkrig. Det er også et land, hvor mange piger og kvinder bliver behandlet anderledes. Mænd og drenge bestemmer både i hjemmet og i samfundet. Derfor har drenge og piger ikke de samme muligheder. Kvinder bliver sjældent ledere, og det er ofte mænd, der ses som stærke forbilleder. Med historierne i "Pigen der kæmpede for frihed – og andre historier om mod" fortæller Oxfam sande historier om rollemodeller. De kan inspirere både drenge og piger til at tro på sig selv og forfølge deres ambitioner for fremtiden og deres land. Læs mere på vores hjemmeside.

Her er Awal ved at træne et sydsudanesisk herrehold i basketball.

LÆSERAKETTEN 2021

1. oplag
© Forfattere, tegnere,
fotografer og Oxfam IBIS
ISBN: 978-87-87804-71-4

En særlig tak til Nørhaven Book, der har trykt LæseRaketten 2021 gratis, samt til Hellefoss Paper A/S og MetsäBoard Corporation, der har doneret FSC-certificeret papir og karton til bogens sider og omslag.

Desuden en stor tak til forfattere og tegnere, der har doneret deres materiale. Tak til Alexander Bach, Dorte Nielsen og Inge-Lis Holst for kommentarer og korrektur.

Indholdet i LæseRaketten 2021 er udelukkende Oxfam IBIS' ansvar og er ikke udtryk for donorerers eller sponsorerers synspunkter.

Redaktion

Line Gørup Trolle

Foto

Nesma Ainsour, Cissé Amadou, Hans Bach, Claus Bech, Hegily Hakim George, Genesis Gutierrez, Dominic Kango, Line Ellen Krabek, Emmanuel Museruka, Stella Nassolo og William Vest-Lillesøe.
Forsidefoto: William Vest-Lillesøe, 2015

Grafisk tilrettelæggelse

Peter Waldorph / peterwaldorph.dk

Tryk

Nørhaven Book
Printed in Denmark

Distribution

OXFAM IBIS
Vesterbrogade 2B
1620 København V.
Tlf.: 3535 8788
www.oxfamibis.dk

Denne bog er produceret CO₂-neutralt.
Oxfam IBIS støtter genplantning af skov i Etiopien.

Læs mere om bogens tegnere og forfattere på
hele verdeniskole.dk/tegnere-og-forfattere-2021

RHODA

MUNA

JOSHUA

JENNIFER

DJUMANSI OG ARDJUMA

I ÅR BESØGER LÆSERAKETTEN VENNER I VERDEN

Denne bog er helt særlig. Vi møder børn og unge fra tidligere års LæseRaketter igen. Vi kommer vidt omkring i verden og besøger fem lande i tre forskellige verdensdele. Her fortæller børnene om deres liv i dag.

I Afrika møder vi børn i tre lande. I Uganda håber Joshua på, at han snart kan begynde i skole igen efter corona-nedlukningen. I Sydsudan bor Rhoda, som er flygtet fra borgerkrigen. Djumansi og hendes lillebror Ardjouma i Burkina Faso er begge droppet ud af skolen. De hjælper familien i marken.

I Sydamerika tager vi til Colombia. Her rykker en stor kulmine tættere og tættere på Jennifer og hendes families hus.

I Jordans ørken i Mellemøsten besøger vi Muna i en stor flygtningelejr. Hun vil ikke længere tilbage til Syrien. Hun har fået nye drømme.

LæseRaketten byder også på nye historier af danske forfattere. Fortællingerne er både sjove, alvorlige og giver stof til eftertanke.

Når du går på opdagelse i LæseRaketten og arbejder med Hele Verden i Skole, er du med til at sætte fokus på, at alle børn har ret til en god skole.

Rigtig god fornøjelse med LæseRaketten 2021!

**UDENRIGS
MINISTERIET**
Danida

ClimateCalc is a tool for
calculating the carbon footprint
of both the printing company
and a specific print job.

CC-000094/DK

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C104808

OXFAM
IBIS